

**Lokalt politiskt program för
Folkpartiet liberalerna i Nora**
Nora juni 2006

Folkpartiet Liberalerna
Nora

Det här är Folkpartiets, i Nora, lokala politiska program. Det är baserat på den liberala ideologin och på de frågor som Folkpartiet i Nora vill driva särskilt kraftfullt.

Varje röst på Folkpartiet i Nora ökar möjligheterna för en liberal politik i enlighet med våra mål.

Ideologi

Folkpartiet liberalerna är Sveriges liberala parti. Våra politiska åsikter hålls samman av en helhetssyn – liberalismen. Respekten för den enskilda människan är liberalismens utgångspunkt.

Målet för folkpartiets politiska förslag är att var och en av oss ska ha frihet och möjlighet att förverkliga våra drömmar om ett gott liv. Vi tror på människors förnuft och samvete. Politiken ska riva hinder och skapa förutsättningar – inte bestämma hur vi ska leva våra liv. Det personliga ansvaret kan aldrig ersättas av politiska beslut. Vårt mål är därför att öka människors makt över sina liv.

Folkpartiet liberalerna är ett idéparti. Vi ser inte som vår uppgift att företräda vissa grupper eller intressen. I stället står vi upp för medborgaren i kontrast till dem som i första hand ser sig som representanter för en viss samhällsklass, livsåskådning eller uppfattning om hur livet ska levas.

Det liberala samhällsbygget vilar på tre pelare:

andlig frihet, materiell frihet och solidaritet.

- **Andlig frihet** innebär rätten att hysa och uttrycka politiska, religiösa och andra övertygelser. Det viktigaste sättet att trygga den andliga friheten är demokratin. Den bygger på politisk frihet, allmän rösträtt och rättssäkerhet.
- **Materiell frihet** innebär rätten att välja yrke, konsumtion, bostättning och livsstil. Det viktigaste sättet att trygga den materiella friheten är marknadsökonomien. Den bygger på enskilt ägande, närings- och avtalsfrihet. Konsumenternas val styr produktionen. Marknadsekonomin är det enda ekonomiska system som går att förena med demokrati.
- **Solidaritet** står bland annat för omsorg om andra människors välbefinnande och livschanser. Insikten om de sämst ställdas villkor är alltid en viktig utgångspunkt för vårt arbete. I ett liberalt välfärdssamhälle bidrar stat, kom-

muner och frivilliga gemenskaper till alla människors trygghet och förankringar. Valfärdspolitikens viktigaste uppgift är att bidra till människors rätt till självbestämmande, till att deras grundläggande behov tillgodoses och till att nya möjligheter ges till dem som annars skulle ha få livschanser.

Vi anser att de politiska besluten ska bidra till, i stället för att hindra, enskilda människors makt över sina liv.

Men motkrafterna är starka. De finns hos politiker som präglas av socialistiska och kollektivistiska idéer och hos politiker som styrs av konservativa fördomar om hur människor bör leva sina liv. De finns hos politiker som saknar tillräcklig medkänsla för dem som har det svårt.

Folkpartiets stödjer privata alternativ vid sidan om offentliga och kommunala. Vi vill betona individens rättigheter. Det är individen som ska ha friheten att välja till exempel skola, läkare, dagis – det är inte kollektivet som skall välja åt individen. Folkpartiets betonar kunskapsskolan – vägen till ett jämlikt samhälle går via allas rätt till kunskap. (Historiskt var det liberaler som införde en allmän folkskola).

Historiskt har liberalerna kämpat för att både män och kvinnor skulle få rösträtt. Blåklinten – idag Folkpartiet liberalernas partisymbol – var från början rösträttsrörelsens symbol. Liberaler hävdar att all politisk makt måste utgå från folket och att var och en har rätt att söka sin egen lycka så länge hon inte kränker andras lika rätt.

Internationalism ingår också i de liberala grundvärderingarna. Det innebär att vi föredrar frihandel framför handelshinder och att vi förespråkar internationellt samarbete och bistånd till fattiga länder

Liberaler har alltid bekämpat och bekämpar alla former av förtryck, diskriminering, främlingsfientlighet och rasism.

Lokal liberal politik inom olika områden

Folkpartiet liberalerna står för en politik som fokuserar på att göra det möjligt för alla som vill att få ett arbete, att ge alla möjligheten till en bra utbildning och att skapa trygghet i alla vanliga situationer som människor kan befinna sig.

För att åstadkomma ARBETE, KUNSKAP och TRYGGHET för allas behov formulerar vi mål och ambitioner inom en rad områden. Här kommer en sammanfattning av de viktigaste.

Ekonomi

Kommunens ekonomi skall gå +-0, möjligtvis ge ett mindre överskott ex. 2 % som skall fungera som en buffert i kommunens ekonomi. Avsättningar till den s.k. ansvarsförbindelsen skall prioriteras i kommunens budget. Kommunstyrelsens förfogandemedel bör utökas.

Ökad mångfald/valfrihet

Vi vill öka Norabornas medinflytande och självbestämmande med mottot: "Du skall bestämma". Möjligheten att själv välja huvudman för barnomsorg, skola och äldreomsorg skall öka genom att mångfald stimuleras. Vi vill arbeta för självstyrande enheter, så kallade intraprenader, inom både omsorg och skola. Vi vill skapa alternativ till den kommunala förskolan genom att erbjuda kooperativ, dagbarnvårdare och privata förskolor. Vi vill undersöka möjligheten till att införa ett checksystem som underlättar för kommunens medborgare att själva välja vem som skall utföra den tjänst man är i behov av.

Ca 50% av Noras befolkning bor på landsbygden. Det ställer särskilda krav på kommunens service. Vi vill att kommunal service ska fungera för alla på ett rättvist och noga genomtänkt sätt. Det innebär att landsbygdsbefolkningen i Nora kommun sammantaget minst måste få del av samma resurser som de som bor i stadskärnan. I en kommun finns många särintressen att ta hänsyn till. Ibland finns ekonomiska möjligheter att möta dessa intressen ibland inte. Men vi vill att man i större utsträckning prövar alternativ som till exempel tillfredställer även landsbygdsbefolkningens behov av service.

Jämställdhet

Folkpartiet liberalernas grundläggande ideologi bygger på uppfattningen om alla människors lika värde som unika individer oavsett kön, hudfärg eller religion. Kvinnor och män ska erbjudas samma villkor i arbete och fritid. Vi ska så långt vi kan tillse att inga osakliga lönevillkor ska råda hos kommunen som arbetsgivare. En jämn könsfördelning ska eftersträvas på alla arbetsplatser. Vi vill underlätta för kvinnor att starta eget i "typiskt kvinnliga yrken" såsom vård och omsorg och även inom andra yrken.

Jämställdhetsperspektivet ska finnas med i våra barns skolgång redan från förskolan. Målsättningen skall vara att fler genuspedagoger skall utbildas i skolan.

Politiska samarbetet i kommunen.

Det fyra borgerliga partierna skapade i januari 2005 allians för Nora som ytterligare ett led i vårt intensifierade borgerliga samarbete med målet att uppnå en gemensam borgerlig valseger i kommunalvalet 2006.

Vi vill med detta visa att vi både vill och kan samarbeta och att vi är väl förberedda att ta över ansvaret för Nora kommun om väljarna ger oss det förtroendet i nästa val. Vi visar genom ett gemensamt valmanifest vår vilja att styra Nora efter valet i september 2006. Våra olika arbetsgrupper har tillsammans och partiöverskridande tagit fram underlaget för detta valmanifest.

Samarbete, samverkan och växtkraft i Nora

Vi är förespråkare för ett ökat samarbete med Örebro kommun. Vi ser Örebro som en naturlig samarbetspartner för skolan och Örebro är även en naturlig ort att pendla till för dem som yrkesarbetar. För att kunna utveckla Nora till förmån för boende och näringsliv och skapa växtkraft i kommunen är Örebro en naturlig samarbetspartner. Vi ser även positivt på det nya regionförbundet i Örebro län samt ett utökat regionsamarbete i Mälardalen.

Vi vill skapa en gemensam plattform – Växtkraft Nora – för att skapa tillväxt i kommunen. Ambassadörer skall utses, på frivillig basis, med uppgift att marknadsföra Noras unika egenskaper utanför kommunen.

Nora ska vara ett framtidssamhälle med livskvalitet. Vi vill därför öka dialogen med kommunens medborgare kring dessa frågor. En aktivare dialog med företagare och kommunmedborgare ger oss bättre underlag för att bygga samhället i denna riktning.

Trygghet

En grundläggande förutsättning är att vi visar omsorg och omtanke om varandra och därigenom skapar trygghet i vardagen. Grannsamverkan är ett utmärkt trygghetsinstrument och bör etableras i alla bostadsområden. "Föräldrar på stan" är en viktig länk i att minska ungdomsbråk och skadegörelse. En nära samverkan mellan polis-socialtjänst-skola-fritidssektor och föräldraföreningar ska ses som ett sätt att höja trivsel och trygghet. Denna samverkan måste vara uthållig.

Vi bör verka för att närpolis ska finnas kvar i staden. Vi bör arbeta för ett "medborgaransvar" utvecklas så att alla ger akt på oegentligheter och meddela polisen iakttagelser.

Vi bör aktivt stödja det Brottsförebyggande rådets arbete. I samband med stadsplanering och bostadsbyggande ska alltid ett trygghetsperspektiv aktualiseras.

Skolan i Nora

Folkpartiet liberalerna anser att skola och barnomsorg tillsammans med äldreomsorg är kommunens i särklass viktigaste uppgift att sköta.

Vi anser att ställa krav i skolan är att bry sig. Vi vill satsa på en skola med "kunskapen i fokus" och med lugn och arbetsro i klassrummen. Utgångspunkten måste vara elevens perspektiv. Ingen elev får lämna skolan utan tillräckliga kunskaper. Vi vill införa en läsa, skriva räkna garanti i grundskolan. För att nå det målet ska insatser för elever med särskilda behov av stöd sättas in redan under de första skolåren. Speciallärare ska finnas tillgängliga i grundskolans lägre stadier. Det tar olika lång tid för olika barn att lära sig samma sak. Vi vill se till att det finns särskilda undervisningsgrupper både för långsamma och snabba elever. Även studiebegåvade elever har rätt till ytterligare stimulans.

Ett sätt att skapa kunskapsfokus kan vara att skolan erbjuder lärarledd läxläsning för dem som har svårt att få tillräcklig hjälp hemma.

Grundskolan bör även särskilt stimulera barnen till fysisk aktivitet.

Läraryrket ska särskilt uppmärksammas, målsättningen bör vara att behöriga lärare finns på alla tjänster. Lärare skall ha tydliga riktlinjer och mandat för att skapa lugn och ro i skolan.

Polisanmälningspolicy skall finnas på alla Noras skolor.

Vi vill ha tillgång till en gymnasieskola med valmöjligheter som även har tydlig inriktning mot yrkesutbildning.

Utbildningar ska kunna erbjudas som motsvarar Noras företagares behov. Samverkan mellan skola och arbetsliv och en inriktning mot entreprenörskap ska vara ett naturligt inslag i undervisningen.

Vi är positiva till möjligheten för Noras gymnasieelever att fritt få välja var man vill förlägga sina gymnasiestudier.

Vi ska sträva efter att erbjuda valfrihet beträffande driftsform för skolan. Detta ska gälla alla stadier från förskola och uppåt. Valfrihet att välja förskola eller dagbarnvårdare bör finnas. Vi anser det lika självklart att föräldrar skall ha valfrihet att välja en skola eller barnomsorg utanför kommunens huvudmannaskap. Vi stödjer och stimulerar därför friskoleverksamhet.

Landsbygdsskolorna har lång tradition. Det finns forskning som pekar på att en av fördelarna med de små landsbygdsskolorna är att kontakten mellan å ena sidan skolledning och lärare och å andra sidan elever och föräldrar ofta blir bättre, vilket leder till ännu större föräldraengagemang och ökad trygghet för eleverna. Det finns också forskning som visar att elever i de små landsbygdsskolorna är bättre socialt förberedda än andra. Skolan är dessutom en central mötesplats för landsbygdsbefolkningen och fyller därmed fler funktioner än att vara elevernas och personalens arbetsplats. Skolan på landet ersätter delvis kommunal service som annars bara finns i tätorten. Därför kan man inte använda samma utvärderingskriterier och nyckeltal som för tätortsskolan. I Nora kommun finns för närvarande tre landsbygdsskolor kvar. Vi värnar om deras fortlevnad.

Kultur och fritid

Verksamheter som gynnar en kulturell mångfald ska prioriteras. Kultur är det område som ger livet dess mening och innehåll, människor måste ges möjlighet till meningsfulla och stimulerande aktiviteter vid sidan av arbetet. Det är också viktigt att se den starka tillväxtpotential som finns i kulturen och ta tillvara den i uppbyggnaden av besöksnäringen. Inom kommunen finns också ett stort antal personer som bedriver olika former av kultur.

Kommunen bör särskilt prioritera de kulturella satsningar som görs internt i kommunen som ex. Ljusstråk. Hela vår kommun har en unik kulturhistoria som uppmärksammas på många sätt. Det är vår skyldighet gentemot kommande generationer att ta tillvara och bevara de kulturhistoriska skatter som vår kommun rymmer.

Bibliotekets höga standard ska bibehållas och utvecklas. Vi ser positivt på att utveckla biblioteket till Checkpoint EU i Nora.

Idrottsföreningar som i sin verksamhet prioriterar barn och ungdomar ska uppmärksammas och stödjas. Vi ställer oss positiva till Norvalla projektet, Ett rikt utbud av aktiviteter för ungdomar medför att missbruk ofta upptäckas och kan motverkas. Vi vill undersöka behovet av en utökad verksamhet på fritidsgården under de närmaste åren med stora årskullar. Vi vill möjliggöra för alla innevånare att bedriva den friskvård som man vill ha i ändamålsenliga lokaler

Vi vill stimulera mötesplatser som är åldersintegrerade och ser gärna framväxten av ett Kulturhus i Nora där olika aktiviteter samsas och där generationer kan mötas.

Näringsliv

Vi vill verka för tillväxt av ett differentierat näringsliv och ännu tydligare marknadsföra Nora som en etableringsort med attraktiva förutsättningar, med goda kommunikationer och med enkla och smidiga kontakter med kommunala myndigheter genom en företagslots.

Vi vill genom en företagsenkät ta reda på de behov som redan etablerade företag i Nora anser sig ha och på vilket sätt kommunen kan stötta fortsatt utveckling av dessa redan befintliga företag. Vi vill skapa en "Gnosjöanda" som leder till många små och välmående företag. Många små företag med initiativrika företagare skapar grund för en trygg arbetsmarknad med många arbetstillfällen. Kommunen skall inte agera på den privata,

konkurrensutsatta marknaden. Folkpartiet liberalerna är i princip emot att kommunen agerar på den privata marknaden vare sig det är direkt eller indirekt genom kommunala bolag.

Företag skall drivas av företagare och kommunen av politiker. Den stora skillnaden ligger i att företagare driver företag där människor frivilligt satsat sina pengar medvetna om företagandets risker, medan politiker i kommuner handskas med pengar som drivits in via skattsedel. Politiker har en särskild skyldighet att varsamt använda dessa medel till sådan service som kommunen är skyldig att tillhandahålla – skola, barnomsorg och äldreomsorg. Dessa pengar skall inte riskeras genom riskfylld affärsverksamhet på den privata marknaden.

Vi tror på tillväxt genom att individer och företag lockas att etablera sig i Nora.

Kommunal effektivitet

Medborgarna kan sägas vara kommunens kunder. Till kommunens kärnverksamhet hör att se till att det finns skolor, att pensionärer utifrån sina behov får hemtjänst och att äldre med större omsorgsbehov får möjlighet att bo i ett äldreboende. Att mäta och redovisa den kvalitet som verksamheten producerar är därför viktigt, både om det finns alternativa driftsformer eller om kommunen är ensam utövare. Kvalitetsredovisningar är en förutsättning för att kunna göra informerade val. Bristen på kvalitetsredovisningar gynnar enbart dem som med goda personliga kontakter eller annan kännedom kan skaffa sig en god kännedom om vilket boende som har bäst rykte eller högst kvalitet. Även i de fall där det inte finns någon valfrihet är det bättre att få veta kvaliteten än att inte ha kunskap om den. Brister i kvalitet går att förbättra!

För att förbättra informationen till kommunmedborgarna och för att genomföra kvalitetsundersökningar bör Internet användas. Standardiserade dokument bör tas fram och användas regelbundet. Resultatet bör redovisas på hemsidan.

Internet och kommunens hemsida bör utvecklas för att ge kommunmedborgarna möjlighet att söka barnomsorg, hemtjänst, skola, boenden osv. direkt via hemsidan. Bygglovsansökningar och anmälan etc., bör kunna genomföras via Internet. Den kvalitetsredovisning som kommunen är skyldig att inge till Skolverket bör finnas tillgänglig på hemsidan. Kvalitets- och attitydundersökningar bör genomföras regelbundet och resultatet redovisas via kommunens hemsida.

Miljö och natur i Nora kommun

Vi vill vårda och utnyttja Noras stadskärna. Vi vill utveckla rekreationsområden i stadens närhet samt färdigställa strandpromenaden runt hela Norasjön. Vi vill att kommunens parker och andra offentliga platser samt infarter hålls rena och prydliga och kan utgöra ett bevis på att Nora är en välskött och inbjudande stad. Vi vill också verka för att landsbygdens byar och samhällen inom Nora kommun vårdas och utvecklas på motsvarande sätt.

Vi vill verka för en miljö där människa, flora och fauna kan samexistera och ett samhälle där miljö, ekonomi och teknisk utveckling kan gå hand i hand och utvecklas tillsammans.

Många av dagens miljöhot är globala. Dit hör ex. nedbrytning av ozonskiktet, växthuseffekten och försurningen. Även om problemen är globala är ofta lösningarna lokala. Därför vill Folkpartiet liberalerna i Nora konkret verka för att

1. Göra Nora till det avfallssnåla samhället genom att verka för att kretsloppstänkande, återvinning och uthållig utveckling prioriteras.
2. Substitutionsprincipen genomföres konsekvent i affärer, vid kommunal upphandling skall Svanmärkta eller Bra Miljöval- godkända produkter alltid väljas när sådana finns.
3. Kommunala beslut som påverkar miljön skall ha en miljökonsekvensbeskrivning.
4. Miljöinformation sprids till alla kommunens invånare och öka deras miljömedvetande.

- Det kan bland annat göras genom att
- lära ut miljötänkande redan på dagis
 - införa integrerad miljöundervisning i samtliga kommunens skolor
 - anordna föredrag, seminarier, informationsträffa och kurser i miljöfrågor för allmänheten liknande de som tidigare hållits i bl. a kompostering, vedeldning och att handla miljövänligt
 - ett permanent Miljöinformationscentrum, ett "miljöns hus" inrättas. Här skall både Norabor och besökare utifrån kunna få lättillgänglig och intresseväckande information om miljöfrågor. Senaste informationen på miljöområdet skall alltid finnas tillgänglig.
5. De lokala återvinningsstationerna skall vara kvar och den centrala återvinningsstationen i Nora skall vara tillgänglig för allmänheten alla vardagar under arbetstid och dessutom kvällstid till kl. 19:00 2kvällar/veckan samt 2 timmar på vardera lördag och söndag.
 6. Ekologiskt byggande och alternativa toa/avloppslösningar (typ mulltoa) skall uppmuntras.
 7. Vi vill arbeta för minskade utsläpp i trafiken genom att verka för förbättrad kollektivtrafik och uppmuntra samåkning, så att detta framstår som reella alternativ till ensamåkning i den egna bilen.
 8. En trafikplan för Nora skall ha tonvikt på utsläpp, buller, miljöpåverkan och trafiksäkerhet.

Kommunikationer

Vi vill arbeta på att förbättra våra kommunikationer i form av bussförbindelser riktade främst mot Lindesberg och Karlskoga.

Kommunikationerna mot Örebro bör också förbättras. Vi vill arbeta för en snabbtågsförbindelse med Örebro för att skapa ännu bättre pendlingsmöjligheter för människor som bor i Nora och för att skapa utrymme för att fler väljer Nora som bostadsort.

Stadsbyggnad

Översiktsplan ska uppdateras med syfte att skapa bästa möjliga lokaliseringalternativ för bostadsbyggnad. Vi måste öka tillgängligheten av byggbara tomter för boende och industri genom ökande anslag för planärenden och exploatering. Vi måste med kraft verka för att bostadsbyggnad i attraktiva områden kommer igång.

Åldras i Nora

På äldre dagar blir ofta behovet av service från samhället större än tidigare i livet. Behoven skiftar självfallet från människa till människa, men ofta handlar det om efterfrågan på hemtjänst, färdtjänst, sjukhusvård eller byte av bostad. En av våra allra viktigaste uppgifter är därför att trygga och utveckla välfärden för våra pensionärer i kommunen. En äldreomsorg ska skapas som alla kan lita på så att vi känner en trygghet inför den tid som kommer när vi inte klarar oss själva. Folkpartiet liberalerna vill skapa en laglig och moralisk rätt till en god, trygg och innehållsrik ålderdom.

Äldre människor ska ses som individer, ges valfrihet och egenmakt. Målet för en socialliberal politik är att ge alla människor möjlighet att forma sina egna liv. Detta gäller givetvis också för pensionärer. En förutsättning är då att ett utbud av alternativ där valmöjlighet erbjuds.

För den personal som arbetar inom omsorgen skall möjligheter till vidareutbildning och karriärvägar prioriteras. Personalen skall ha adekvat utbildning och bra

arbetsmiljö/förhållanden. Ett seriöst försök att ge alla anställda inom äldreomsorgen/barnomsorgen arbetskläder enligt samma premisser som den tekniska personalen inom kommunen har bör genomföras.

En funktion som äldreombudsman bör införas i kommunen för att tillvarata de äldres intressen och lagliga rättigheter.

Utbyggnad av äldreomsorg för att möta framtida behov måste ske.

Vi vill utveckla olika former för stöd i boendet på äldre dar samt uppmuntra fler privata äldreomsorgsalternativ.

Vi vill se över möjligheterna för äldreboende på landsbygden.

Som ett led i utökad valfrihet för individen vill vi skapa flergenerationsboende samt +55 boende. Vi vill skapa möjligheter för att bygga servicehus för dem som kan klara sig själva men vill ha möjlighet till viss service, trygghet och närhet till ett socialt umgänge.

Vi vill öppna möjligheter för äldre att utnyttja till exempel slöjdsalar samt kunna äta mat i skolan. Detta skall ses bland annat som ett led i att skapa åldersintegrerade mötesplatser i vår kommun.

Social omsorg/handikapp

För att skapa fokus på social omsorg vill Folkpartiet liberalerna i Nora genomföra organisationsförändringar inom socialtjänsten. Praktiskt innebär det att socialförvaltningen delas upp i

- socialförvaltning
- äldreomsorg, handikappomsorg, kommunal rehabilitering

Flyktingsamordningen bör ses över med målet att skapa ett värdigare mottagande och en effektivare handläggning. SFI, svenska för invandrare bör utvecklas så att alla som vill bli svenska medborgare får möjligheten att lära sig svenska språket.

Vi ser positivt på samverkan IFO/elevhälsan enligt den s.k. Stömstadsmodellen samt samverkan med MVC – BVC för att stärka de förebyggande insatserna. Vi vill fortsätta och stärka det förebyggande arbetet inom socialtjänsten. Som ett led i samverkan IFO/elevhälsan ser vi även positivt på uppföljningen av gymnasieeleverna.

Vi vill fortsätta det påbörjade samarbetet i SOFINT där socialtjänst, försäkringskassa och arbetsförmedlingen i Nora har tecknat ett samverkansavtal.

Begreppet Kvinnofrid bör positioneras så att det tydligare kommunicerar ett avståndstagande mot våldshandlingar mot kvinnor i Nora.

Övrigt

Informationen om de olika funktionerna som erbjuds inom kommunen måste bli bättre och tydligare samt mer lättillgänglig. Ingen kommuninnevanare skall sakna kunskapen om var man kan få hjälp om man behöver inom olika områden. Informationsutbudet och tillgängligheten i Noras tingshus måste förstärkas alternativt bör ett medborgarkontor inrättas.

Vi vill ha ett samhälle för alla - med livskvalitet och med människan i centrum!

/Folkpartiet Liberalerna, Nora 2006.